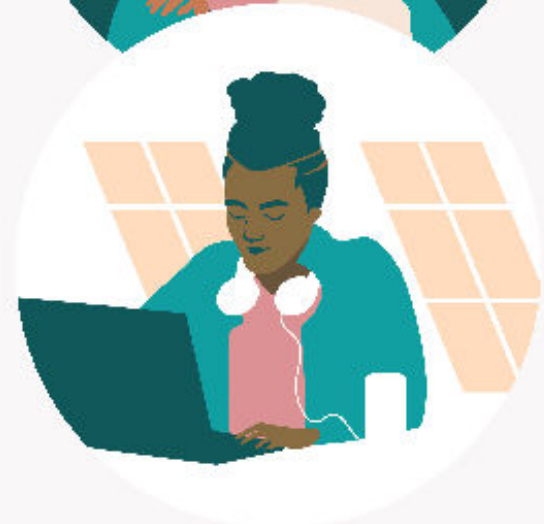

LEVL

Werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond

Auteur: Mariam Alt Hmeid

december 2022

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Cijfers	2
3. Kwetsbare groepen	4
3.1 Inleiding.....	4
3.2 Vroegtijdige schoolverlaters.....	4
3.3 NEET-jongeren.....	5
3.3.1 Cijfers & vertegenwoordiging	5
4. Onderzoeksopzet	6
4.1 Methodiek.....	6
4.2 Vragenlijst.....	6
4.3 Kwalitatieve interviews.....	6
4.4 Profiel respondenten	7
5. Resultaten	10
5.1 Inleidend	10
5.2 Uitdagingen	12
5.3 Opleiding & onderwijs.....	14
5.4 Gewenste vorm van ondersteuning.....	16
6. Aanbevelingen	18
6.1 Investeer meer in <i>outreaching</i> projecten van plaatselijke organisaties	18
6.2 Zorg voor kwalitatieve kennisdeling bij transitie onderwijs - werk	18
6.3 Integrale aanpak van dienstverlening	19
6.4 Investeer in mentoring.....	19
6.5 Begeleiding en tewerkstellingsmaatregelen op maat.....	20
7. Creatief product: de podcast ‘jeugd wil werk’	21
8. Literatuurlijst	22
9. Bijlagen	24
9.1 Bijlage 1: Bevraging werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond	24
9.2 Bijlage 2: Bevraging experts die werken omtrent thema werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond	27

1. Inleiding

In 2020 hebben alle EU-landen in een [aanbeveling van de Raad van oktober 2020](#) beloofd zich in te zetten voor de uitvoering van de versterkte jongerengarantie. Deze jongerengarantie houdt in dat alle jongeren onder de 30 jaar *binnen 4 maanden* na het verlaten van school of het werkloos worden recht hebben op een degelijk aanbod van opleidingen, leerbanen, stages en werk.

Ondanks deze belofte is er in Vlaanderen nog werk te verrichten met betrekking tot de tewerkstelling van jongeren, met name jongeren met een migratieachtergrond. Vanuit deze optiek heeft LEVL vzw besloten zich te richten op een rapport over [werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond](#).

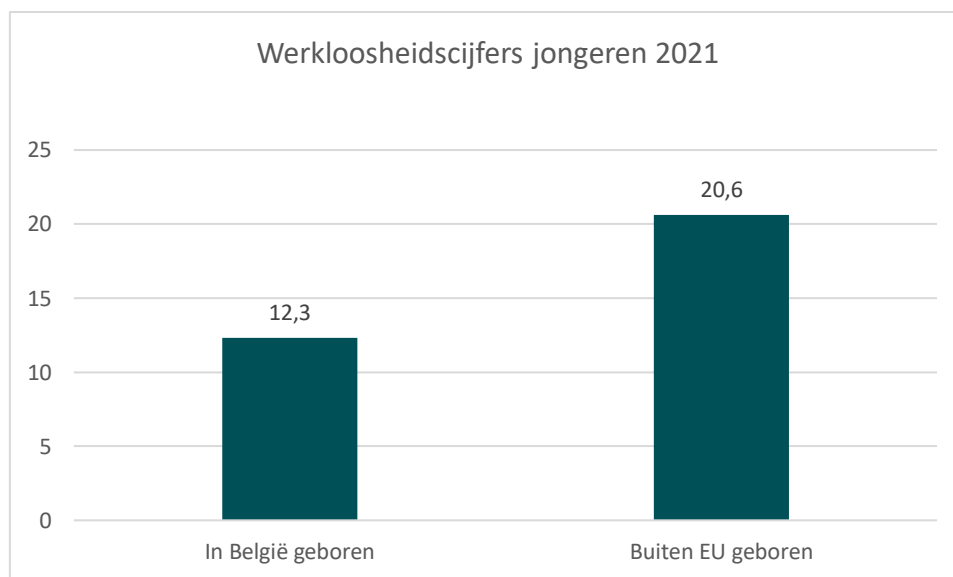
Dit rapport verzamelt de bevindingen en ervaringen van werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond die hebben deelgenomen aan onze bevraging. Het doel is om te begrijpen waar jongeren behoefte aan hebben bij hun zoektocht naar werk en wat hun grootste uitdagingen zijn. Moeten we ons richten op de traditionele tewerkstellingsmaatregelen, of zijn jongeren op zoek naar andere, meer creatieve vormen van ondersteuning bij het vinden van werk?

2. Cijfers

België doet het gemiddeld (t.o.v. andere EU-landen) helaas minder goed qua cijfers omtrent jeugdwerkloosheid. De tewerkstellingsgraad van jongeren die in België geboren zijn bedraagt **43,9%**. De tewerkstellingsgraad van jongeren van 15 tot 29 jaar die buiten de EU geboren zijn bedraagt **37,6%**.

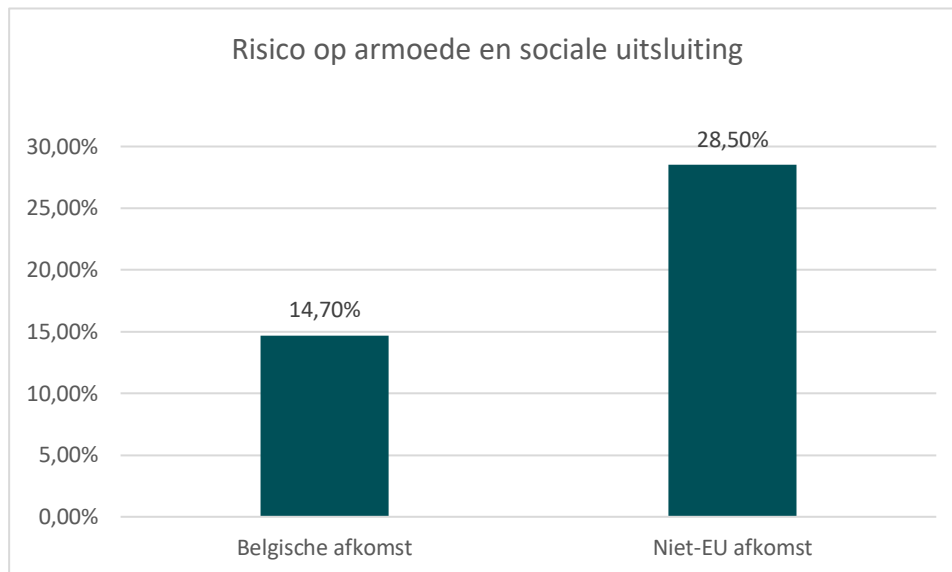
Hieronder ziet men een grafiek dat de jeugdwerkloosheid in België voorstelt. Onder deze gegevens horen jongeren van 15 tot 29 jaar. Voor jongeren die geboren zijn in België stelt men vast dat de jeugdwerkloosheid **12,3%** bedraagt. de werkloosheidscijfers voor jongeren die binnen de EU geboren zijn verschillen niet veel van de nationale cijfers. De werkloosheid van die groep bedraagt **13,1%**. Voor jongeren die buiten Europa geboren zijn bedraagt **de jeugdwerkloosheid 20,6%**. Men stelt dus vast dat voor jongeren die buiten Europa geboren zijn de werkloosheid 7,3 procentpunten hoger ligt. ¹

¹ Eurostat

Als men kijkt naar de deeltijdse tewerkstelling van jongeren tussen de 15 en 29 jaar stelt men vast dat **24%** van de jongeren die in België geboren zijn parttime tewerkgesteld zijn. Voor jongeren die buiten de EU geboren zijn stelt men vast dat **27,9%** van die groep deeltijds tewerkgesteld is.

Daarnaast geven de Eurostat cijfers ons mee dat jongeren van 18 tot 29 jaar die in België geboren zijn 14,7% risico lopen op armoede en sociale uitsluiting terwijl dat voor jongeren die buiten de EU geboren zijn bijna de helft is. **Maar liefst 28,5% van jongeren die buiten de EU geboren zijn lopen het risico op armoede en sociale uitsluiting.**

3. Kwetsbare groepen

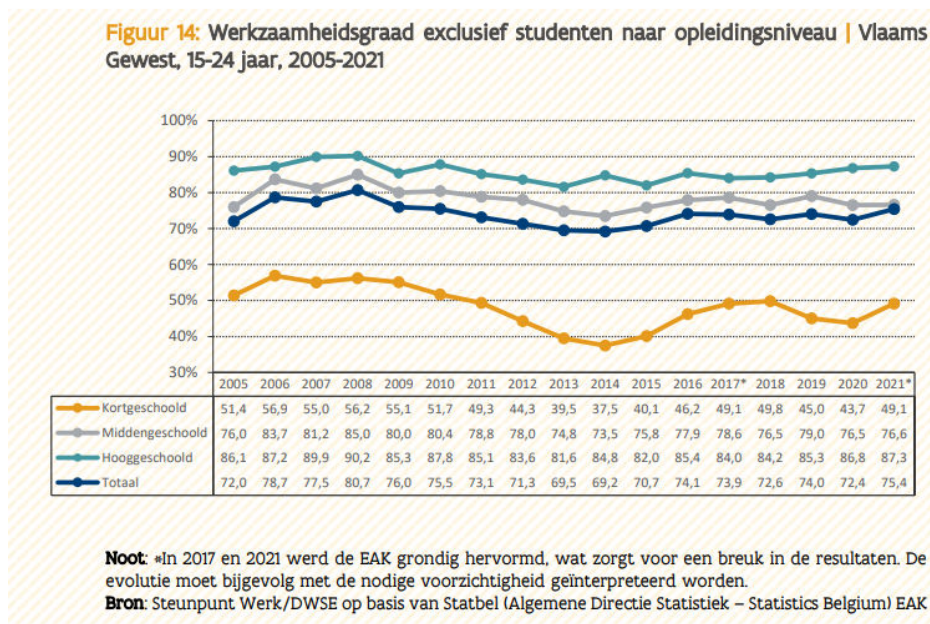
3.1 Inleiding

Het is belangrijk om genoeg aandacht te besteden aan het bevorderen van de tewerkstellingsgraad van jongeren. Zij ervaren namelijk een groter risico om in de werkloosheid terecht te komen, daarnaast zijn bepaalde groepen jongeren kwetsbaarder op de arbeidsmarkt dan andere.²

3.2 Vroegtijdige schoolverlaters

- Wie voortijdig en dus zonder diploma of eindgetuigschrift de schoolbank verlaat, heeft veel kans om zelfs na een jaar zoeken nog geen enkele werkervaring te hebben opgedaan (VDAB, 2015).

De positie van jongeren op de Vlaamse arbeidsmarkt verschilt naargelang opleidingsniveau. Werk en onderwijs zijn onlosmakelijk verbonden met elkaar. Vroegtijdig de schoolbanken verlaten verkleint de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt. Op de figuur hieronder zien we dat kortgeschoolde jongeren moeilijker aansluiting vinden op de arbeidsmarkt. Daar zien we dat in 2021 de helft aan het werk was, een verschil van **28 procentpunt** met de middengeschoolde groep, en **38 procentpunt** met de hooggeschoolde jongeren.³

Schoolverlaters dienen sinds 2015 de inschakelingsuitkering aan te vragen vóór 25-jarige leeftijd, terwijl dit voordien nog tot hun 30-jarige leeftijd kon. Jongeren onder de 21 jaar moeten in het bezit zijn van een diploma hoger secundair onderwijs, of een alternatieve opleiding hebben gevolgd om een inschakelingsuitkering te kunnen aanvragen, wat voordien ook geen vereiste was.

² Ambrassade (2017)

³ WSE (2021)

Hierdoor valt de motivatie weg voor jongeren om zich in te schrijven bij de VDAB of Actiris. Dit zorgt ervoor dat een grote groep jongeren verdwijnt onder de radar. Dit is problematisch gezien het vaak over de meest kwetsbare profielen gaat. Naast het opleidingsniveau zijn ook het land van herkomst en een eventuele handicap, aandoening of ziekte in belangrijke mate mee bepalend voor de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt. Deze factoren leiden zelfs tot discriminatie bij aanwervingsprocedures, ondanks de wetgeving en sensibilisering hieromtrent (Unia, 2016).

3.3 NEET-jongeren

De integratie van NEET-jongeren (Not in Education, Employment or Training) op de arbeidsmarkt is een belangrijk doel van de Jongerengarantie van de EU en van het Vlaamse Jeugdwerkplan van de VDAB. NEET-jongeren vormen namelijk een kwetsbare groep op de arbeidsmarkt.

3.3.1 Cijfers & vertegenwoordiging

NEET-jongeren zijn jongeren die niet aan het werk (ook geen studentenjob) zijn en geen (regulier) onderwijs volgen of een andere opleiding maar hiervoor wel in aanmerking komen. NEET-jongeren blijven onder de radar van instellingen die ondersteuning en hulp bieden bij onderwijs, welzijn en werk. Zij verschillen van werkloze jongeren die wél gekend zijn bij de VDAB of andere instellingen en daardoor de gepaste ondersteuning genieten.

Omdat NEET-jongeren onder de radar blijven, is hun aantal niet exact vast te stellen. Op figuur 18 kan men de NEET-ratio indeling naar geslacht, opleidingsniveau, geboorteland en het hebben van een handicap, aandoening of ziekte zien. Bij de variabele geboorteland zien we grote verschillen.

Bij jongeren die geboren zijn in **België is 6,3%** NEET terwijl de NEET-ratio bij personen geboren **buiten de EU-27 met 19,7%** veel hoger ligt. Leeftijd speelt een belangrijke rol bij onderwijsniveau, op de grafiek zien we dat de **NEET-ratio bij kortgeschoolde 25- tot 29-jarigen met 40,4%** maar liefst negen keer groter is ten opzichte van de hooggeschoolden (4,5%).

Figuur 18: NEET-ratio (%) volgens socio-demografische kenmerken | Vlaams Gewest, 15-29 jaar, 2020 en 2021

Noot: *Omwille van de herziening van de EAK vragenlijst moeten evoluties tussen 2020 en 2021 met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Bron: Steunpunt Werk/DWSE op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK

4. Onderzoeksopzet

4.1 Methodiek

In de bevraging van dit rapport werd gebruik gemaakt van *'the mixed method research'*. Deze methodiek is een combinatie van zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek. De kwantitatieve vragenlijst maakt het mogelijk om veel respondenten te bereiken over de regio's heen. Zo kan men al een beeld hebben van bepaalde tendensen die leven onder de doelgroep. Het kwalitatief gedeelte laat toe om de onderliggende mechanismen van de kwalitatieve resultaten te achterhalen. Er wordt gewerkt met een selecte steekproefmethode, namelijk de sneeuwbalsteekproef. Daarnaast werd de vragenlijst verspreid door verschillende jeugdwerkingen in het Vlaams middenveld: Scum Studios, Kras jeugdwerk, J100, d'Broej en Duo for a job.

4.2 Vragenlijst

Voor het kwantitatief gedeelte werd gekozen voor een vragenlijst met een 15-tal vragen waarvan de meerderheid gesloten vragen zijn. Zo is de vragenlijst relatief efficiënt om in te vullen en is deze ook toegankelijk voor de respondenten. De vragenlijst werd online verspreid via meerdere platformen en partners in het werkveld.

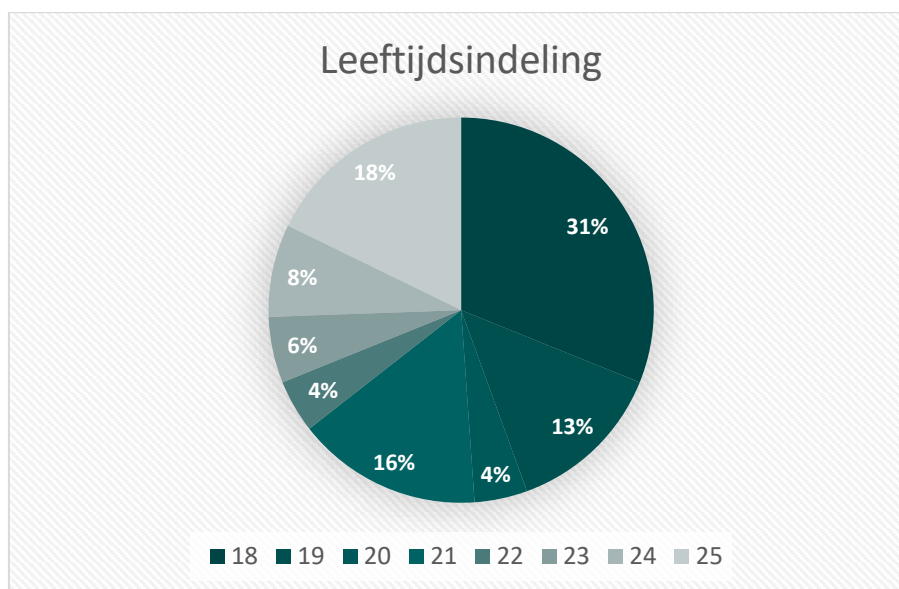
4.3 Kwalitatieve interviews

Naast het kwantitatief gedeelte werden ook 10 kwalitatieve interviews georganiseerd. Voor 5 interviews werd een vragenlijst opgesteld gericht naar jongeren met meer ruimte voor verdieping en reflectie. De 5 respondenten van de kwalitatieve interviews hadden ook de online survey ingevuld en aangegeven dat ze gecontacteerd mochten worden voor een kwalitatief interview. Voor de andere 5 interviews werd er een vragenlijst opgesteld gericht naar experts die met werkzoekende jongeren werken.

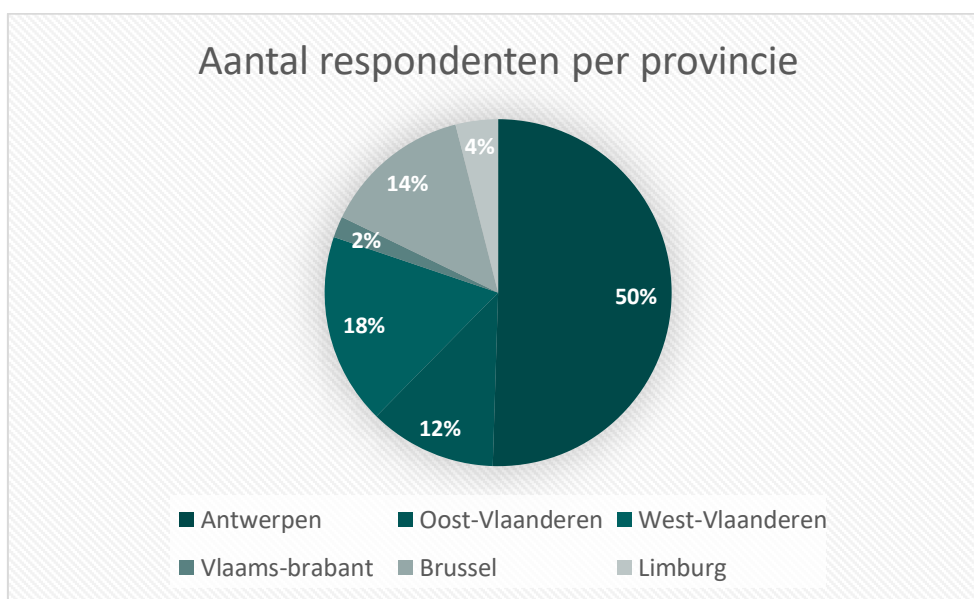

4.4 Profiel respondentent

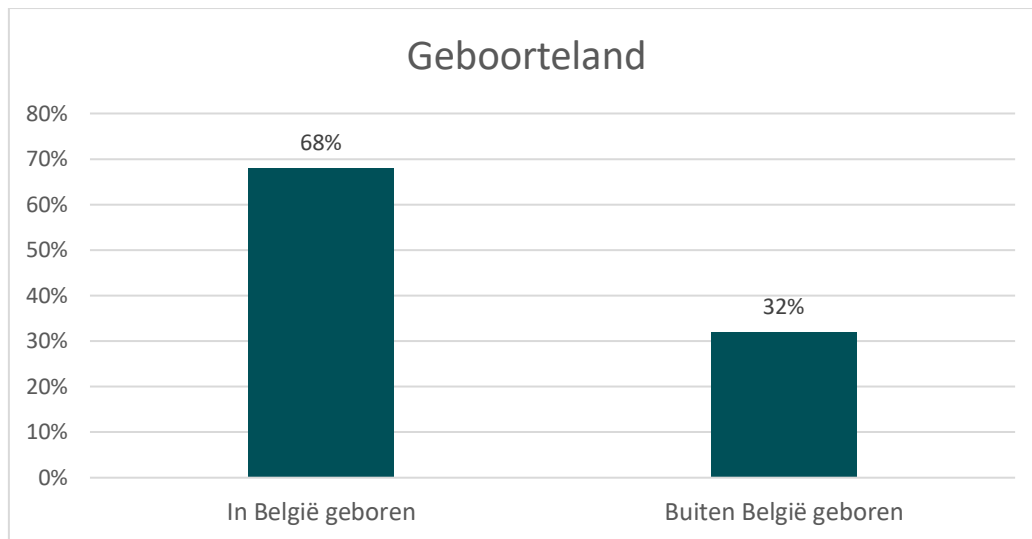
De vragenlijst was gericht naar de doelgroep ‘werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond met een leeftijd tussen de 18 en 26 jaar.’ De vragenlijst werd ingevuld door **57 respondentent**. Via de schriftelijke survey hebben we 32 vrouwen en 25 mannen bevroagd. Voor de kwalitatieve interviews werden 4 vrouwen en 1 man geïnterviewd en 5 experts rond de thematiek jongeren en werk.

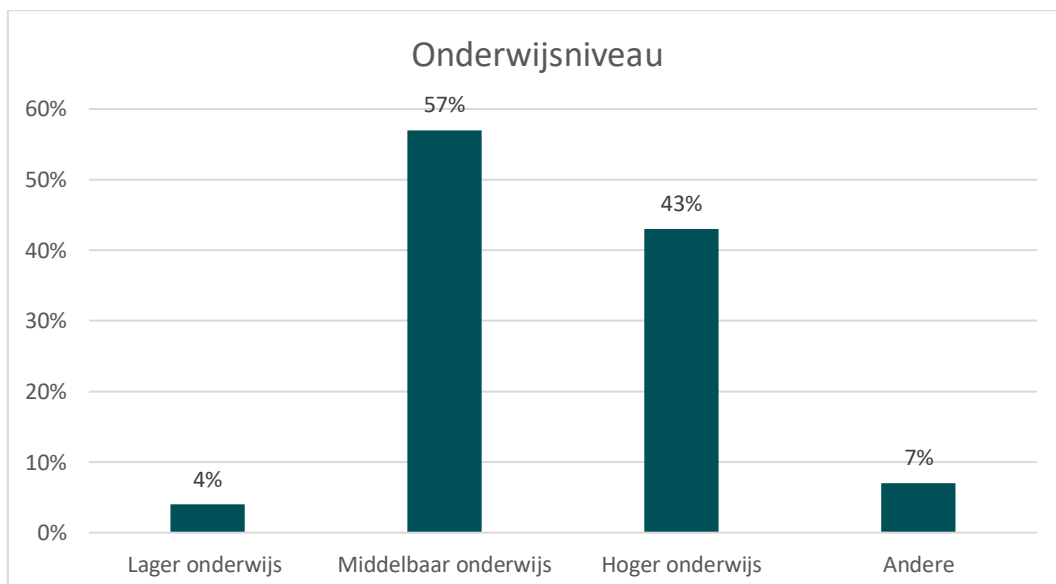
De bevroaging werd uitgevoerd in 6 verschillende provincies: West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Limburg, Antwerpen, Vlaams-Brabant en Brussel. In West-Vlaanderen werd een totaal van 10 respondentent bevroagd, in Oost-Vlaanderen 7, Vlaams-Brabant 1 respondent, Antwerpen 29, in Limburg 2 respondentent en tenslotte Brussel 8 respondentent.

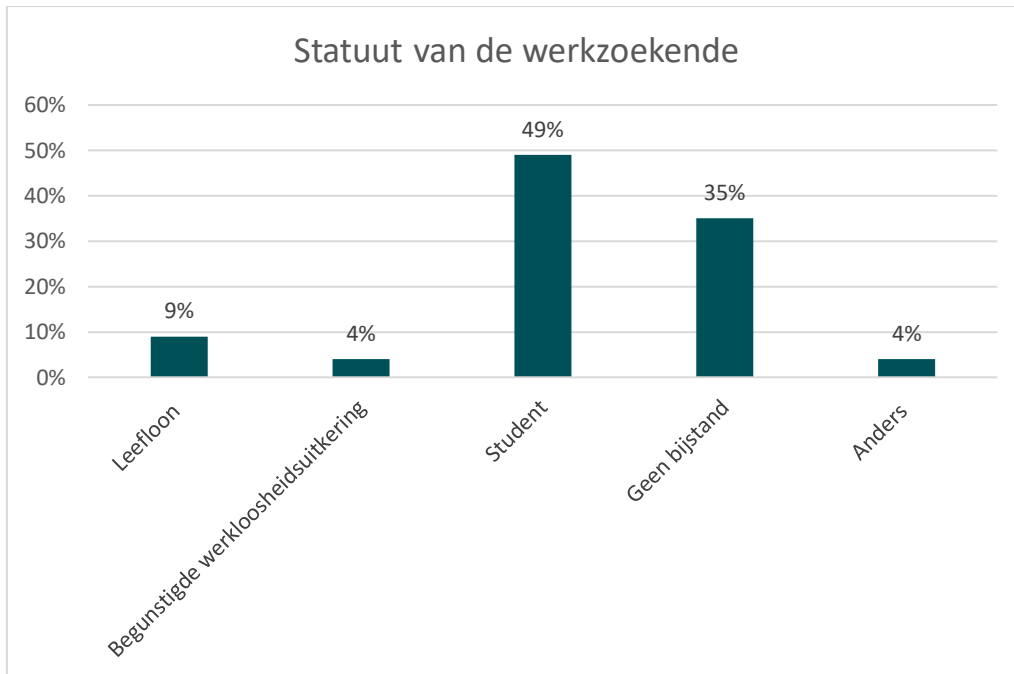
Als men kijkt naar geboorteland, zien we dat 68% in België geboren is (met een migratieachtergrond) en 32% buiten België geboren is. Deze verdeling is toch wel belangrijk omdat dit betekent dat de meerderheid van de bevindingen en ervaringen komt van (op zijn minst) tweede generatie jongeren met een migratieachtergrond.

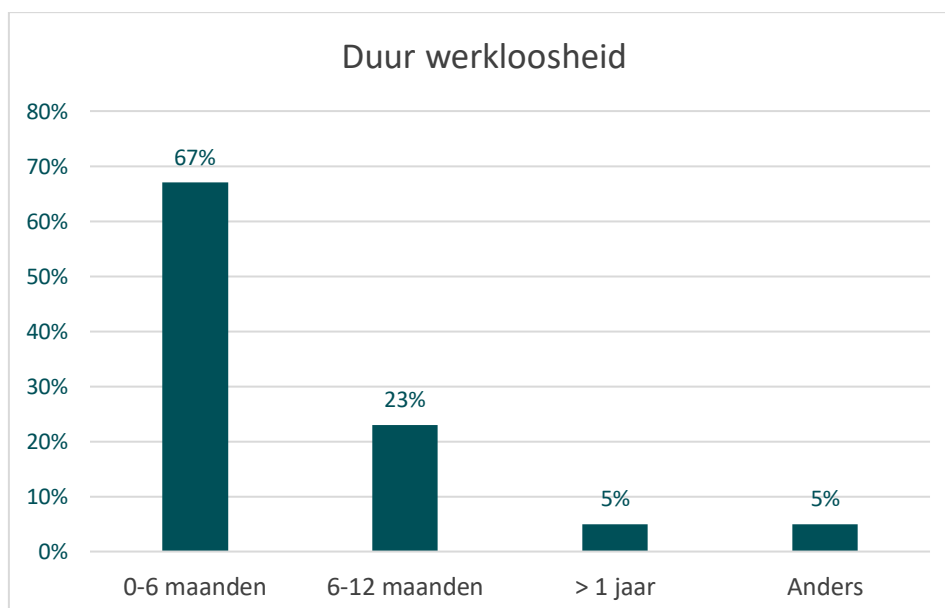
Ook het opleidingsniveau werd bevroegd, en daarbij zien we een diversiteit aan niveaus, met een lichte meerderheid van respondenten die een middelbaar diploma hebben behaald, namelijk **57%**. Slechts 4% van de respondenten bezit een diploma lager onderwijs, terwijl 43% een diploma hoger onderwijs heeft behaald. Daarnaast geeft 7% aan dat zij 'andere' opleidingen hebben gevolgd, zoals Syntra-opleidingen, OKAN-opleidingen of avondonderwijs.

Om zicht te hebben op het statuut van de werkzoekende jongeren hebben we natuurlijk ook het statuut moeten bevragen waarin ze zich bevinden. Daar kwam tot onze verbazing uit dat de meerderheid van de jongeren die de bevraging hebben ingevuld nog steeds ingeschreven staan als student (49%).

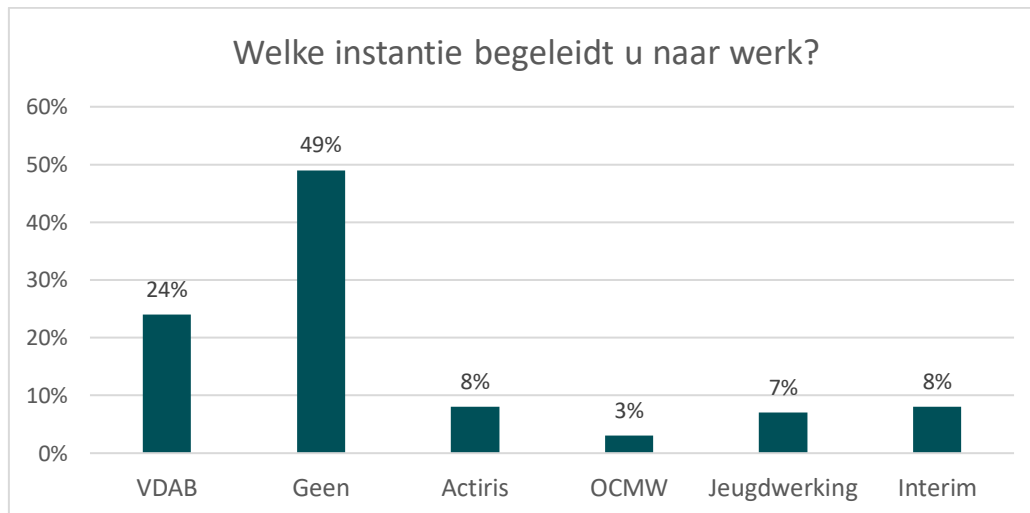
De grootste groep jongeren die we bevroegd hebben is (slechts) een half jaar werkloos (67%). 23% is tussen 6 en 12 maanden werkloos, 5% langer dan 1 jaar en 5% is werkende werkzoekende.

5. Resultaten

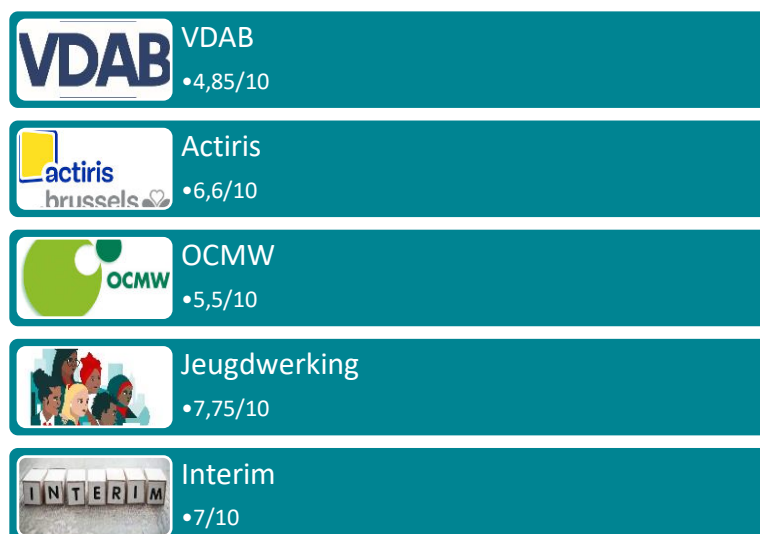
5.1 Inleidend

De helft van de werkzoekende jongeren die we bevroegd hebben staan (naar onze verbazing) bij geen enkele instantie ingeschreven. Veel jongeren geven aan het eerst op eigen houtje te willen proberen vooraleer ze zich inschrijven bij een officiële instantie. Anderen geven ook aan het vertrouwen verloren te zijn in de desbetreffende instanties. De tweede grootste groep met 24% is ingeschreven bij de VDAB, 8% bij een interim, 8% bij Actiris, 7% bij een jeugdwerking (lokaal project tewerkstelling) en slechts 3% bij het OCMW.

Om een zicht te krijgen op hoe de jongeren de ondersteuning ervaren bij de instanties die hen begeleiden naar werk werd de vraag gesteld welk cijfer ze aan deze instantie zouden geven hieronder vinden jullie de gemiddelde score die bij elke instantie past. Belangrijk om in het achterhoofd te houden zijn het aantal ingeschrevenen. Daardoor kunnen de cijfers *vertekend* lijken.

Welk cijfer zou u deze instantie geven?

Welke verklaringen geven jongeren daarvoor?

“Ik heb eerst bij de vdab gezeten en nu volg ik een traject bij jobcoach van Kras, is een hele andere aanpak. Jobcoach van kras *luistert* echt naar wat je noden zijn. VDAB werkte niet voor mij (...) Straathoekwerkers en jeugdwerkers zijn er om het belangrijkste te doen, namelijk er zijn voor jongeren. Veel jongeren missen iemand die hen een luisterend oor aanbiedt. daarom zien ook vele van ons jeugdwerkers als papa, moeder of zus/broer figuren”

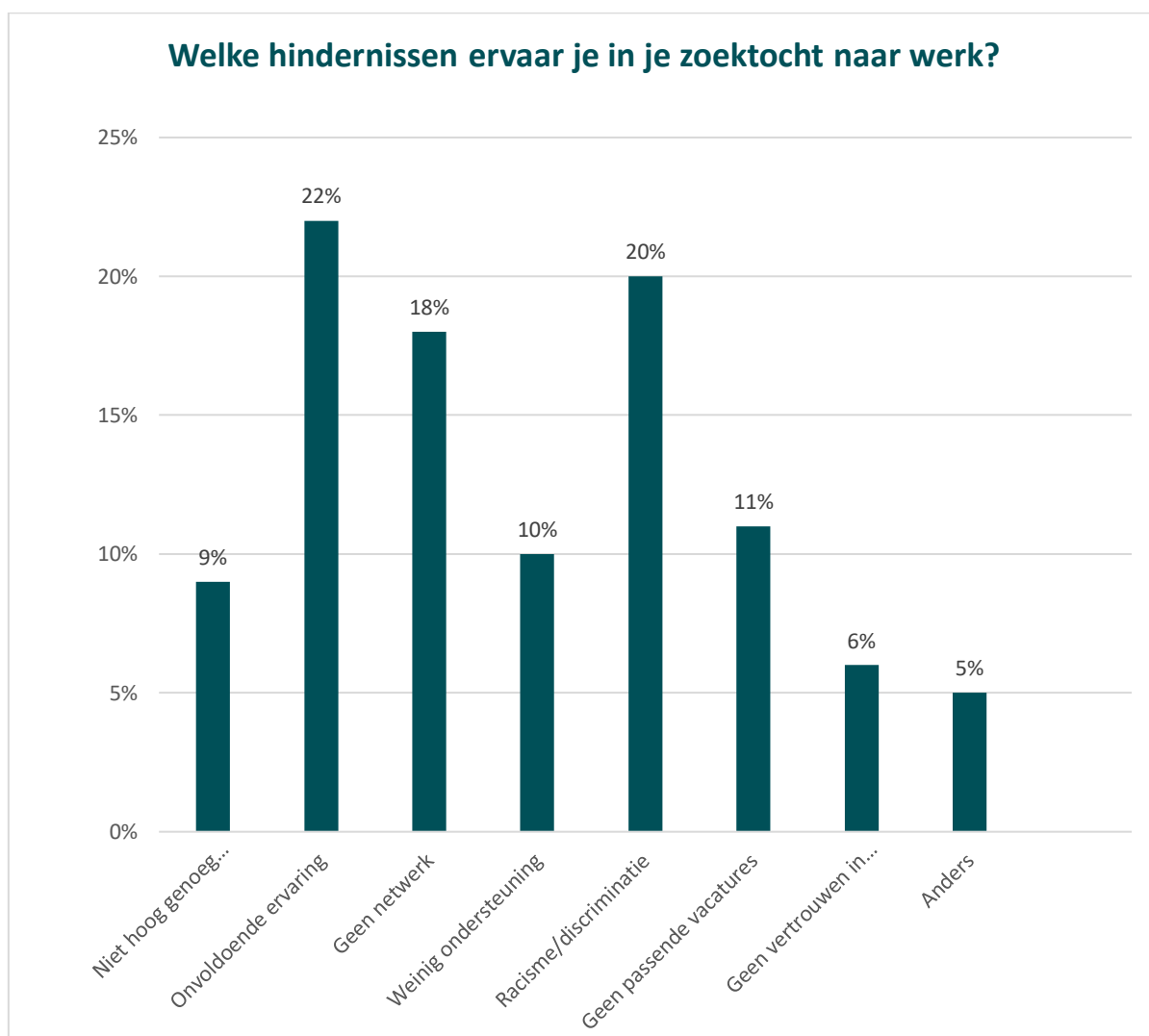
“Geen enkele organisatie spreekt me aan, ik gebruik voorlopig mijn eigen netwerk.”

“In het begin kreeg ik goede ondersteuning en begeleiding (bij de VDAB), alleen heb ik soms het gevoel dat ze me zo snel mogelijk aan het werk willen zonder *echt loopbaanbegeleiding* te voorzien. Dit ondanks mijn diploma en ervaring”

“Ik ben in een klein boerendopje opgegroeid waar we bijna niks van jeugdondersteuning hebben. Ik ben ook in een witte buurt gaan wonen waardoor dat ik me vaak buitengesloten heb gevoeld. Maar sinds dat mijn begeleidster mij in contact heeft gebracht met *Future at Work* (tewerkstellingsproject Kras), heb ik wel gezien dat ik *écht gehoord* kan worden.”

5.2 Uitdagingen

Om een zicht te krijgen op de uitdagingen die werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond ervaren op de arbeidsmarkt, werd de vraag gesteld welke hindernissen ze precies ervaren tijdens hun zoektocht naar werk. De drie grootste hindernissen die jongeren aangegeven zijn op nummer één *het tekort aan ervaring*, op nummer twee de *discriminatie* tijdens het solliciteren of door instanties die hen begeleiden en op nummer drie geven ze aan *weinig of geen netwerk* te hebben.

“Hoe verwacht je dat mensen met een migratieachtergrond of jongeren in het algemeen gaan durven solliciteren als je dan een wet implementeert waar jonge vrouwen met hoofddoek niet achter loketten kunnen staan?”

Aissatou Cissé, jongste districtscheper Antwerpen

Welke verklaringen geven de experts daarvoor?

“De meest terugkerende thema's tijdens de gesprekken en trajecten die ik volg met jongeren zijn het racisme en de discriminatie die ze ervaren op school, op de werkvloer en in de maatschappij. Dit weegt dan ook door op hun mentaal welzijn. Je begint je minderwaardig te voelen, je begint die leugens te geloven. (...) Jongeren zijn letterlijk de toekomst, dus zorg dat je hen de juiste foundation geeft, maar aan de andere kant moeten we nadenken over hoe instanties, scholen en bedrijven op te voeden, we moeten hen echt workshops, vormingen, cursussen geven.”

Alexandra, project supervisor (ESF 510), Young Fenix

Het is noodzakelijk om administratieve procedures te vereenvoudigen, om informatie duidelijker beschikbaar te maken want we zitten natuurlijk wel in een heel complex land met een complex systeem. (...) Er zijn zoveel diensten, probeer maar eens als jongere te begrijpen wat het Nederlandstalig netwerk is, wat het Franstalig netwerk is. De rechten en plichten zijn ook anders. Dus dat maakt het natuurlijk niet gemakkelijk. Er is nog veel werk aan de winkel om informatie toegankelijk te kunnen maken, om te zorgen dat deze minder versnipperd is.”

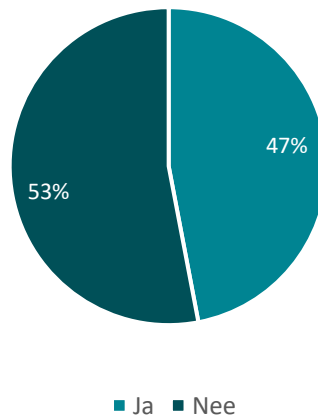
Elisabeth, advocacy officer, Duo for a Job

5.3 Opleiding & onderwijs

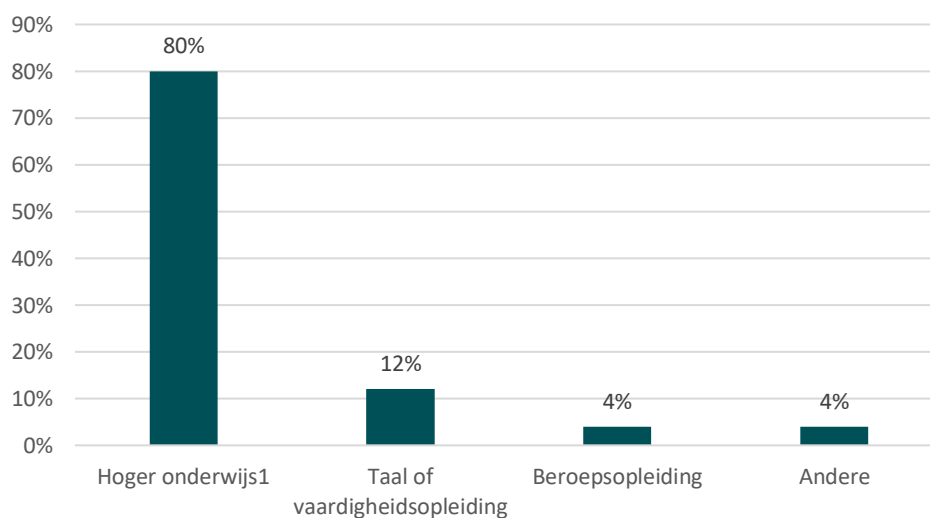
Omdat het onderwijs zo een cruciale rol speelt in de aansluiting school-arbeidsmarkt hebben we ook willen polsen wie van de respondenten erover nadenkt om toch verder te studeren. Daar gaf **53%** aan erover na te denken om verder te studeren. De meerderheid (80%) denkt aan het hoger onderwijs, 12% denkt aan een taal of vaardigheidstraining en 8% overige opleiding (beroepsopleiding, Syntra). Ook in de kwalitatieve gesprekken merken we dat werkzoekenden zich steeds meer bewust zijn van het belang van een diploma.

“Zonder diploma raak je nergens, en dan zeker niet als je een vreemde afkomst hebt, dat ben ik me meer gaan beseffen. Daarom dat ik er toch over nadenk om school en werk samen te combineren.”

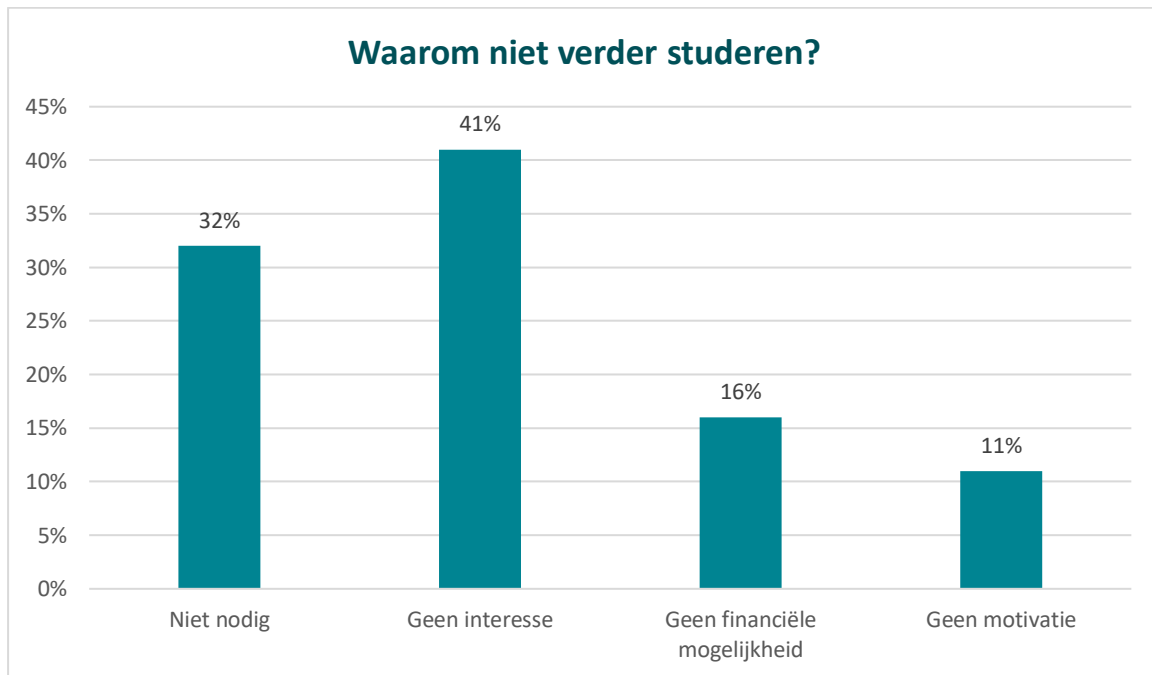
Denk je erover na om verder te studeren?

Aan welke opleiding denkt u?

We hebben ook de andere helft van de respondenten gepolst over waarom ze niet verder willen studeren, en daarbij merken we dat de grootste groep geen interesse heeft, met 41%. Daarnaast geeft 32% aan dat het niet nodig is, maar opvallend is dat een grote groep van 27% aangeeft niet verder te willen studeren vanwege kwetsbare redenen, zoals het ontbreken van financiële mogelijkheden of motivatie.

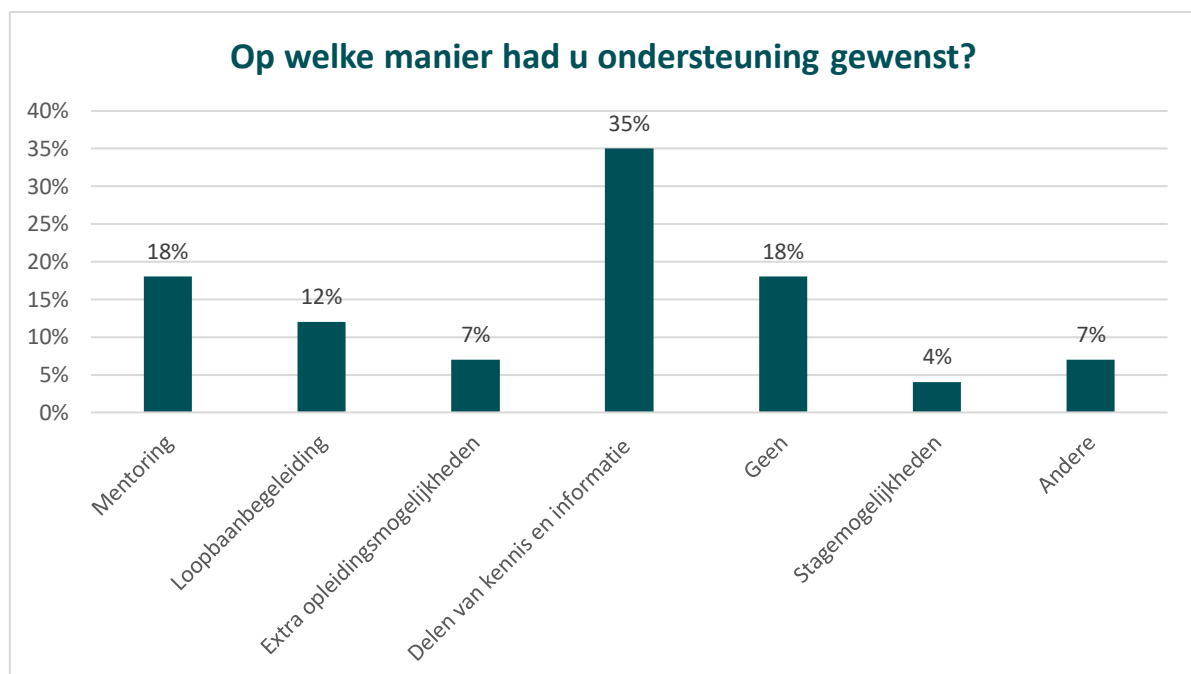

5.4 Gewenste vorm van ondersteuning

Als laatste hebben we de jongeren de vraag gesteld op welke manier ze meer ondersteuning hadden gewenst tijdens hun zoektocht naar werk. De grootste groep jongeren geeft aan (35%) nood te hebben aan **kennis en informatie**. Op de tweede plaats hebben we twee verschillende meningen, namelijk jongeren die aangeven meer mentoring of intensieve begeleiding te wensen en anderzijds jongeren die aangeven helemaal geen begeleiding te wensen. Dit zijn jongeren die aangeven het vertrouwen in instanties verloren te zijn.

“Vertrek vanuit de behoeften, talenten en vraag van de jongeren om zo samen met hen de richting van de juiste job te zoeken. “

Patrick Narosimpa, Jobcoach bij KRAS

Welke verklaringen geven jongeren daarvoor?

“Er wordt niet geluisterd bij de vdab, ze willen jou snel snel aan het werk en sturen geen passende vacatures. Ze kijken niet naar wat je echt kan en voor openstaat als werkzoekende jongere.’

“Minder racisme bij sollicitaties, meer kansen geven, meer vertrouwen in jonge profielen en een inclusieve houding van bedrijven.’

“Ik heb nood aan begeleiders die echt luisteren naar wat je zoekt en niet alleen interimjobs aanbieden.’

“Investeer meer in externe coaches binnen organisaties en bedrijven om werknemers te ondersteunen, met de nadruk op extern omdat je vaak ook bang bent om met een interne persoon te praten. Zorg ervoor dat die coaches ook gevoel hebben voor het werk.”

“Ik vind het jammer dat de scholen geen informatie geven daarover. We doen zoveel dingen in ons laatste jaar maar zo weinig rond werk, waar je moet solliciteren, hoe je de juiste job vindt en waar je terecht kan als je informatie nodig hebt. We hebben wel zo eens een cv training gehad maar niks over de echte stappen naar de arbeidsmarkt.”

6. Aanbevelingen

6.1 Investeer meer in *outreaching* projecten van plaatselijke organisaties

Jongeren geven systematisch aan dat de klassieke instituties niet vertrekken vanuit de vraag en de noden waar ze mee zitten. Dit zorgt ervoor dat ze een wantrouwen creëren ten opzichte van deze instanties en op zoek gaan naar alternatieven die dichter bij hun leefwereld staan. Vaak zijn deze alternatieven projecten en initiatieven van plaatselijke organisaties die met jeugdwerkers, straathoekwerkers en jobcoaches werken.

Outreaching werken moet niet gezien worden als een uitkomst, maar als een proces van vertrouwen bouwen en van geleidelijke betrokkenheid met als uiteindelijk doel het betrekken bij en het accepteren van de zorg die nodig is voor die persoon.

(Bond et al., 2001; Erickson & Page, 1998 as cited in Wal. M. 2009).

Dit gegeven is nog meer een realiteit voor de meest kwetsbare profielen tussen de jongeren. Zij vinden het gemakkelijker om een stap te zetten naar de lokale jeugdwerking of de vertrouwenspersoon die ze in een straathoekwerker vinden dan zich via een niet veelzeggende website in te schrijven voor een intake gesprek bij een overheidsinstantie. Het is daarom van belang om lokale projecten, oproepen en samenwerkingsverbanden tussen verschillende tewerkstellingsactoren te subsidiëren. Wel moet men rekening houden met de initiële rol van jeugdwerkingen en lokale initiatieven, overbelasting zonder verloning werkt in dit geval *niet*.

6.2 Zorg voor kwalitatieve kennisdeling bij transitie onderwijs - werk

Uit de gesprekken met de jongeren en zoals de resultaten van de kwantitatieve bevraging ook aantonen, blijkt dat jongeren in eerste instantie vooral nood hebben aan het ontvangen van de juiste kennis en informatie. Werken aan kwalitatieve dienstverlening heeft geen nut als jongeren geen duidelijk overzicht hebben van bestaande instanties, maatregelen en projecten die hen kunnen ondersteunen in hun zoektocht naar werk.

Van zodra jongeren de gestructureerde omgeving van de schoolbanken verlaten, komen ze terecht in een wereld van verplichtingen, verantwoordelijkheden en verwarrende bureaucratie. De overschakeling van onderwijs naar werk is niet voldoende doordacht. Jongeren zijn zich ervan bewust en wensen ook een meer gestructureerde, diepgaande begeleiding in hun afstudeerjaar. Dit gaat dan niet louter over de praktische elementen zoals een cv of sollicitatietraining of het organiseren van een jobbeurs.

Jongeren willen nadenken over hoe ze hun talenten en vaardigheden kunnen inzetten op de arbeidsmarkt, ze willen weten bij welke instantie ze terecht kunnen als ze interesse hebben in het ontwikkelen van bepaalde vaardigheden en skills, ze willen meer te weten komen over

ondernemerschap. Voor hen zijn de eerste stappen richting de arbeidsmarkt niet louter een kwestie van zo snel mogelijk aan het werk gezet worden, ze willen ook *nadenken* over op welke werkplek ze op een *duurzame* manier van start kunnen gaan.

6.3 Integrale aanpak van dienstverlening

Uit verschillende gesprekken met zowel jongeren als experts, maar ook uit de literatuur blijkt dat jongeren met een migratieachtergrond nood hebben aan een integrale aanpak. Het aanbod is voor jongeren te versnipperd. Eenmaal ze de stap hebben gezet naar dienstverlening, hebben ze ook nood aan een ‘one-stop-shop-model’ waar ze met al hun bezorgdheden terecht kunnen. Het is daarom van belang om een netwerk op te zetten waarbij alle partners en projecten die rond kwetsbare jongeren en tewerkstelling kunnen verzameld worden: het knelpunt is namelijk vaak dat de ene dienst geen kennis heeft van het ander project. Grote subsidiekanalen zoals WSE kunnen hierbij het voortouw nemen door duurzame netwerken uit te bouwen.

6.4 Investeer in mentoring

“Jongeren vragen bij de begeleiding begrip voor hun persoonlijke situatie en verwachten geen veroordelende houding maar wel positieve stimulansen. Ze vragen daarbij erkenning voor hun inspanningen en aandacht voor hun precaire financiële situatie.” (Ambrassade, 2016)

Jongeren zitten met veel vragen omtrent hun zoektocht naar werk. Ze vinden het antwoord van deze vragen niet altijd bij de gewoonlijke instanties. Dit kan de taak van een mentor of buddy zijn. Jongeren geven aan dat ‘begeleiding’ vaak niet diepgaand genoeg is en niet vertrekt vanuit hun noden en behoeften. Ze voelen dat er een machtsonevenwicht is tussen begeleider en werkzoekende, vaak linken ze dat ook met het controlerend aspect van bepaalde instanties zoals bv. Het aantal sollicitaties die men moet behalen per week.

De afstand tussen begeleider en werkzoekende verkleint als de begeleider meer een mentor of buddy wordt. Zo kan de mentor vanuit zijn positie als ervaringsdeskundige juiste tips geven aan de werkzoekende jongere. De relatie tussen mentor en werkzoekende is ook niet ene van louter toeval, de match op basis van interesses, competenties en opleiding is van groot belang. De jongere heeft al het gevoel terecht te kunnen bij iemand die verstand heeft van zijn of haar loopbaan en kan zo *concreet* aan de slag.

6.5 Begeleiding en tewerkstellingsmaatregelen op maat

Jongeren geven aan dat de klassieke instituties niet vertrekken vanuit de vraag en de noden waar ze mee zitten. VDAB heeft een rol op te nemen van rechten en plichten. Dit zorgt ervoor dat ze op zoek gaan naar alternatieven die dichterbij hun leefwereld staan. Vaak zijn deze lokale projecten en initiatieven van plaatselijke organisaties meer gericht op de specifieke noden en begeleiding voor jongeren. Jongeren vinden het gemakkelijker om een stap te zetten naar de lokale jeugdwerking of de vertrouwenspersoon die ze in een straathoekwerker vinden dan zich via een niet veelzeggende website in te schrijven voor een intake gesprek bij een overheidsinstantie. Het is daarom van belang om lokale projecten, oproepen en samenwerkingsverbanden tussen verschillende tewerkstellingsactoren te steunen en te versterken. Wel moet men rekening houden met de initiële rol van jeugdwerkingen en lokale initiatieven, overbelasting zonder verloning werkt in dit geval namelijk niet.

7. Creatief product: de podcast 'jeugd wil werk'

In samenwerking met de jeugdwerking Scum Studios in Borgerhout, Antwerpen ontwikkelde LEVL een podcast genaamd 'Jeugd wil werk'. De bedoeling hiervan was om experts en jongeren aan het woord te laten omtrent het thema 'werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond'. De afleveringen kunnen in hun geheel beluisterd worden op **Spotify** en zijn ook beschikbaar op LEVL's sociale media kanalen. De indeling van de podcastreeks gaat als volgt:

EP 1 Jongeren en werk: Wat zijn de cijfers en hoe zit het met beleid?

Gast spreker: Beleidsmedewerker tewerkstelling Mariam Ait Hmeid , LEVL- vzw

EP 2 Mentaal welzijn: wat is de impact van jeugdwerkloosheid?

Gast spreker: Project Supervisor Alexandra

EP 3 Welke hands-on/ outreachende aanpak werkt?

Gast spreker: jobcoach Patrick Narosimpa, Kras jeugdwerk

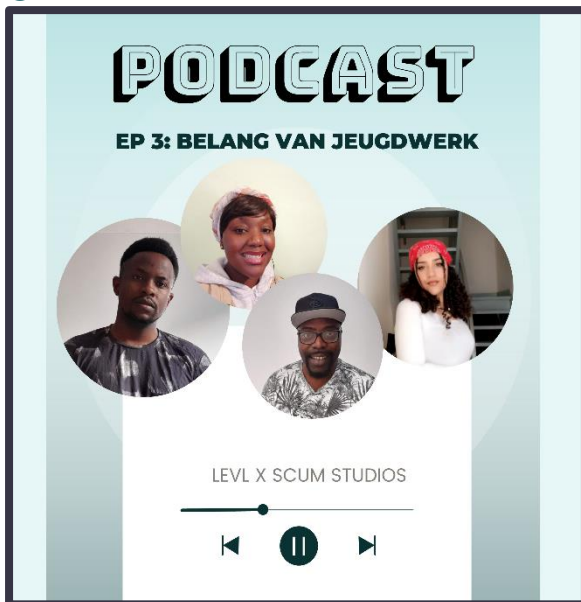
EP 4 BIRMM:NEET- jongeren, wat zegt onderzoek?

Gastspreker: Onderzoeker Andrew Crosby + Mariam Ait Hmeid

EP 5 Wat hebben jongeren nodig en hoe werkt de juiste vertegenwoordiging?

Gastspreker: jongste districtschepen Borgerhout, Aissatou Cissé

8.

10. Literatuurlijst

Bekker, S. (2020), *Voorkom hoge jeugdwerkloosheid: lessen uit de vorige crisis*. Sociale Vraagstukken: Wetenschappers & professionals over maatschappelijke kwesties Geraadpleegd van <https://www.socialevraagstukken.nl/voorkom-hoge-jeugdwerkloosheid-lessen-uit-de-vorige-crisis/>

Claes, A. (2020). *Vlaams Parlement Commissieverslag*. Verslag over het verslagmoment over de Europese Ministerraden inzake Economie, Wetenschap en Innovatie, en Werk en Sociale Economie. Geraadpleegd van <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1534034>

De Ambassade. (2022), Jeugdwerkloosheid is een urgent probleem. Geraadpleegd van <https://ambassade.be/nl/kennis/artikel/jongeren-en-werk-de-feiten>

De Europese Commissie. De Versterkte jongerengarantie. Geraadpleegd van <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=nl>

De Potter, D. D. De transitie van school naar werk. Een kwalitatief onderzoek bij jongeren in armoede.

Morren, M. (2012), *De absurditeit van jeugdwerkloosheid. Brieven aan Di Rupo*. SAMPOL . Jaargang 19, 2012, nr. 1

Publicaties Vlaanderen, (z.d.), *De rechten van kinderen in de integrale jeugdhulp*. Geraadpleegd van <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/52348>

Van Hemel, L., Darquenne, R., Struyven, L., Van der Borght, Y., & Franssen, A. (2009). *Een andere kijk op hardnekkige jeugdwerkloosheid: Aanbevelingen en succesfactoren bij de inschakeling van laaggeschoolde jongeren*. Koning Boudewijnstichting; Brussel.

Wal, M. W. (2009). *Outreaching werken: vinden en binden van jongeren: een specialistische taak* (Master's thesis, University of Twente).

9. Bijlagen

9.1 Bijlage 1: Bevraging werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond

1. Inleidende vragen

- a. Gender
- b. Leeftijd
- c. Regio
- d. Herkomst
- e. Hoogst behaalde diploma

2. Welk statuut werkzoekende (Leefloon, Uitkering RVA, Geen bijstand)

3. Hoe lang zoekt u al naar werk?

4. Welke instanties begeleiden u naar uw zoektocht naar werk?

- a. Vdab
- b. Actiris
- c. OCMW
- d. Skill builders
- e. Jeugdwerker
- f. Andere

5. Zou u (keuze instantie) aanraden? (met schaal werken)

6. Waarom wel/niet

7. Welke onderstaande trajecten hebt u gevolgd?

- a. Stage in schoolverband
- b. Beroepsinlevingsstage
- c. Individuele beroepsopleiding (IBO)
- d. Opleiding met leertijd
- e. Duaal leren

- f. Loopbaanbegeleiding**
 - g. Mentoring/mentorproject**
 - h. Andere**
- 8. Zou u dit (keuze traject) aanraden? (met schaal werken)**
- 9. Waarom wel/niet?**
- 10. Welke impact heeft corona gehad op uw toekomstplannen over werk?**
- a. Schaal negatief – neutraal – pos**
 - b. Wat kon daarbij geholpen hebben? (open vraag)**
- 11. Welke hindernissen ervaar je in je zoektocht naar werk?**
- a. Niet hoog genoeg opgeleid**
 - b. Onvoldoende ervaring**
 - c. Geen netwerk**
 - d. Weinig ondersteuning**
 - e. Racisme/discriminatie**
 - f. Geen passende vacatures**
 - g. Geen vertrouwen in instanties**
 - h. Andere**
- 12. Denkt u er over na om verder te studeren (korte of langdurige opleidingen)**
- 13. Zo ja, aan welke opleiding denkt u?**
- a. Hoger onderwijs**
 - b. Syntra opleiding**
 - c. Beroepsopleiding (IBO)**
 - d. Taal of vaardigheidsopleiding**
 - e. Andere**
- 14. Zo nee, waarom niet?**
- a. Niet nodig**

- b. Geen interesse**
- c. Geen financiële mogelijkheid**
- d. Weinig kennis over soorten opleiding**
- e. Geen motivatie**
- f. Andere**

15. Had u meer ondersteuning gewenst tijdens uw zoektocht naar werk?

- a. Zo ja, op welke manier**
 - i. Mentoring**
 - ii. Loopbaanbegeleiding**
 - iii. Kennisdeling**
 - iv. Extra opleidingsmogelijkheden**
 - v. Stagemogelijkheden**
 - vi. Andere**

16. Wenst u gecontacteerd te worden voor een diepgaander interview? (email)

9.2 Bijlage 2: Bevraging experts die werken omtrent thema werkzoekende jongeren met een migratieachtergrond

- 1. Wat zijn uw ervaringen met werkzoekende jongeren volgens uw expertise? (actief project?)**
- 2. Wat zorgt ervoor dat jongeren met een migratieachtergrond zich gehoord voelen door organisaties zoals (naam organisatie)?**
- 3. Motiveert uw organisatie werkzoekende jongeren aan a.d.h.v. tewerkstellingsmaatregelen?**
- 4. Volgens een rapport van de SERV (2022) blijkt dat jongeren op hun weg naar en in werk op zoek zijn naar begeleiding. Een gids die de weg wijst, op de werkvloer maar ook daarbuiten, voor de overgang naar het professionele leven. Is dat iets waar u zich in kan terugvinden?**
- 5. De 3 grootste hindernissen die jongeren volgens onze bevraging (LEVL 2022) aangeven in hun zoektocht naar werk zijn respectievelijk: het tekort aan ervaring, racisme en discriminatie en het feit dat ze geen netwerk hebben vinden. Klinkt dat bekend?**
- 6. Als we jongeren in onze enquête gingen bevragen naar welke *soort* ondersteuning ze liever hadden ontvangen, geven ze aan dat ze nood hebben aan kennis en informatie (op nummer 1), maar ook een groot deel geeft aan geen ondersteuning te wensen. Hoe kan men dat verklaren?**